

Załącznik E

**do Raportu z wykonywania wyroków
Europejskiego Trybunału
Praw Człowieka
przez Polskę za 2017 r.**

Spis treści

I. Wykaz koniecznych zmian legislacyjnych dla wykonania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.	3
II. Informacja w zakresie zmian w praktyce koniecznych dla wykonania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	6
III. Informacja nt. źródeł naruszeń Konwencji stwierdzonych w wyrokach Trybunału, będących skutkiem obowiązywania nieodpowiadającego standardom Konwencji prawa, bądź wynikających z nieodpowiedniej praktyki – wyroki wydane w latach 2014-2017.....	7
IV. Wykaz spraw zawisłych w wykonywaniu przed Komitetem Ministrów RE według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., wraz z informacją o przyczynie stwierdzonego naruszenia (tylko sprawy zakończone wyrokiem, bez ugód)	11

I. Wykaz koniecznych zmian legislacyjnych dla wykonania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

Lp.	Nazwa aktu prawnego	Wyrok ETPCz lub standard ETPCz, dla wykonania którego nowelizacja ma znaczenie
1	<p><i>Zmiana ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora oraz postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., Nr 179, poz. 1843 z późn. zm)</i></p> <p>– Ustawa została przyjęta w 2016 r. i weszła w życie w dniu 6 stycznia 2017 r.</p>	<p><i>Bąk p. Polsce i Majewski p. Polsce (skargi nr 7870/04 i 52690/99) oraz wyrok pilotażowy Rutkowski i inni p. Polsce (skarga nr 72287/10)</i> – grupy wyroków dotyczących przewlekłości postępowań karnych i cywilnych.</p> <p>Nowelizacja ta została zrealizowana przez przyjęcie w dniu 30 listopada 2016 r. <i>Ustawy o zmianie ustawy – prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 2103)</i>. Ustawa weszła w życie w dniu 6 stycznia 2017 r.</p>
2	<p><i>Zmiana ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 2439)</i></p> <p>– Ustawa została przyjęta</p>	<p><i>Kędzior p. Polsce (skarga nr 45026/07)</i></p> <p>Sprawa dotyczy niezgodnego z art. 5 ust. 1 lit. e Konwencji pozbawienia wolności skarżącego (osoby ubezwłasnowolnionej), a także naruszenia art. 5 ust. 4 Konwencji z powodu braku oceny legalności umieszczenia i przetrzymywania w domu pomocy społecznej oraz naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji z uwagi na brak bezpośredniego dostępu do sądu w celu wystąpienia o przywrócenie zdolności do czynności prawnych. W celu wykonania ww. wyroku oraz podobnego wyroku <i>K.C. p. Polsce</i> (skarga nr 31199/12), w Ministerstwie Zdrowia został opracowany projekt nowelizacji <i>Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz niektórych innych ustaw</i>.</p> <p>Nowelizacja została zrealizowana przez przyjęcie w dniu 24 listopada 2017 r. <i>Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 2439)</i>. Ustawa weszła w życie w dniu 1 stycznia 2018 r. Na jej mocy wprowadzone zostały m.in. następujące zmiany:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymóg orzeczenia sądu opiekuńczego o skierowaniu do domu pomocy społecznej w celu przyjęcia do takiego ośrodka osoby bez jej zgody, a za zgodą jej przedstawiciela ustawowego (art. 38 ust. 2 znowelizowanej ustawy); - obowiązek okresowego (co najmniej raz na 6 miesięcy) badania stanu zdrowia psychicznego takiej

		<p>osoby w zakresie uzasadniającym jej pobyt w domu pomocy społecznej (art. 38 ust. 5);</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość wystąpienia do sądu z wnioskiem o zmianę orzeczenia o przyjęciu do domu pomocy społecznej również przez osobę ubezwłasnowolnioną przebywającą w tym ośrodku (art. 41 ust. 1); - wymóg ustanowienia przez sąd dla osoby, której postępowanie dotyczy bezpośrednio, adwokata lub radcy prawnego z urzędu, nawet bez złożenia wniosku, jeżeli osoba ta ze względu na stan zdrowia psychicznego nie jest zdolna do złożenia wniosku, a sąd uzna udział adwokata w sprawie za potrzebny (art. 48 ust. 1).
3	<p>Zmiana ustawy Prawo prasowe</p> <p>– Ustawa została przyjęta</p>	<p>Wizerkaniuk p. Polsce (skarga nr 18990/05)</p> <p>W wyroku tym Trybunał stwierdził naruszenie art. 10 Konwencji z powodu skazania redaktora naczelnego i współwłaściciela lokalnej gazety za publikację wywiadu z lokalnym postem bez uzyskania jego wcześniejszej autoryzacji.</p> <p>Nowelizacja została zrealizowana przez przyjęcie w dniu 27 października 2017 r. <i>Ustawy o zmianie ustawy Prawo prasowe</i> (Dz. U. z 2017 r., poz. 2173). Na jej mocy wprowadzone zostały zmiany w zakresie realizacji obowiązku uzyskania autoryzacji (nowy art. 14a ustawy <i>Prawo prasowe</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodano drugi wyjątek od obowiązku uzyskania autoryzacji – nie będzie ona konieczna, jeśli wypowiedź została uprzednio wygłoszona publicznie; - wprowadzono ściśle określone terminy na dokonanie autoryzacji (6 godz. w odniesieniu do dzienników i 24 godz. w odniesieniu do czasopism); - w przypadku przekroczenia ww. terminów, odmowy autoryzacji czy znacznej ingerencji w wypowiedź, dziennikarz będzie mógł opublikować dosłownie cytowaną pierwotną wypowiedź; - uznano, że dodanie nowych pytań, przekazanie nowych informacji czy zmiana kolejności wypowiedzi nie stanowi autoryzacji (zatem po upływie terminu na autoryzację dziennikarz będzie mógł opublikować dosłownie cytowaną pierwotną wypowiedź). <p>Dodatkowo, dokonana została częściowa depenalizacja publikacji wypowiedzi bez autoryzacji (odpowiedzialność jedynie wykroczeniowa, zagrożona karą grzywny), przy czym karze tej nie podlega dziennikarz publikujący wypowiedź identyczną z udzieloną (nowy art. 49b).</p>

4	<p>Zmiana ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ustawa została przyjęta (tzw. mała nowelizacja) – Prace w toku na poziomie rządowym (kompleksowa reforma systemu ochrony zabytków) 	<p>Potomski i Potomska p. Polsce (skarga nr 33949/05)</p> <p>W wyroku tym Trybunał stwierdził naruszenie art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji z powodu braku możliwości uzyskania przez skarżących wywłaszczenia za adekwatnym odszkodowaniem należącej do nich nieruchomości, na której znajduje się cmentarz żydowski wpisany na listę zabytków, co uniemożliwiło skarżącym korzystanie z niej.</p> <p>W celu wykonania ww. wyroku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przygotowało dwa projekty nowelizacji <i>Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami</i>.</p> <p>Pierwszy z nich, tzw. mała nowelizacja, został zrealizowany poprzez przyjęcie w dniu 22 czerwca 2017 r. <i>Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz niektórych innych ustaw</i> (Dz. U. z 2017 r., poz. 1595). Nowelizacja ta wprowadziła nowy zapis do <i>Ustawy o gospodarce nieruchomościami</i> (art. 13 ust. 5), ustanawiający wymóg uzyskania zgody wojewódzkiego konserwatora zabytków na rozporządzenie nieruchomością, na której znajduje się zabytkowy cmentarz. Zmiana ta ma na celu wyeliminowanie w przyszłości stanów faktycznych analogicznych do tego, który zaistniał w sprawie <i>Potomski i Potomska</i>.</p> <p>Natomiast tzw. duża nowelizacja, mająca na celu kompleksową reformę systemu ochrony zabytków, znajduje się w fazie opracowywania założeń przez MKiDN.</p>
5	<p>Zmiana ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich</p> <ul style="list-style-type: none"> – Prace w toku na poziomie rządowym (kompleksowa nowelizacja) – Prace w toku w Senacie RP (nowelizacja w zakresie niezbędnym do wykonania wyroku) 	<p>Grabowski p. Polsce (skarga nr 57722/12)</p> <p>Sprawa dotyczyła pozbawienia wolności osoby nieletniej w ramach postępowania poprawczego bez właściwego postanowienia sądu oraz bez dokładnego wyjaśnienia podstawy prawnej dalszego pozbawienia wolności skarżącego w schronisku dla nieletnich.</p> <p>Prace nad nowelizacją <i>Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich</i> trwają równolegle na poziomie rządowym (w Ministerstwie Sprawiedliwości), gdzie przygotowywana jest kompleksowa zmiana ustawy, zawierająca także zmiany mające na celu wykonanie wyroku w sprawie <i>Grabowski p. Polsce</i>, jak i w Senacie RP (podjęte w wyniku petycji Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka w sprawie inicjatywy ustawodawczej), zakładające nowelizację jedynie w zakresie niezbędnym do wykonania ww. wyroku.</p> <p>Rządowy projekt nowelizacji zakłada m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doprecyzowanie procedury orzekania o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich po skierowaniu sprawy na rozprawę (art. 27 ustawy);

		<p>- rozszerzenie możliwości złożenia zażalenia na postanowienie o przedłużeniu pobytu w schronisku także na postanowienia wydane w ww. trybie (art. 29 ustawy).</p> <p>Projekt senacki zakłada zmianę art. 27 i 29 ustawy poprzez wskazanie, że o przedłużeniu pobytu nieletniego w schronisku na okres dłuższy niż 3 miesiące sąd orzeka na posiedzeniu, określając czas stosowania tego środka. Ponadto na takie postanowienie będzie przysługiwało zażalenie.</p>
6	<p>Zmiana ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta</p> <p>– Brak dalszego procedowania nowelizacji opracowanej przez Ministerstwo Zdrowia po rezygnacji z prac nad nią w 2016 r.; brak nowych projektów nowelizacyjnych</p>	<p>Tysiąc p. Polsce (skarga nr 5410/03) Sprawa dotyczyła nieskuteczności władz krajowych w wypełnieniu zobowiązania do poszanowania życia prywatnego skarżącej, poprzez brak w 2000 r. ram proceduralnych gwarantujących dostęp do świadczeń medycznych przewidzianych przez prawo (naruszenie art. 8 Konwencji).</p> <p>R.R. p. Polsce (skarga nr 27617/04) Sprawa dotyczyła naruszenia art. 3 Konwencji z powodu braku dostępu w odpowiednim czasie do badań prenatalnych.</p> <p>Po rezygnacji w 2016 r. z dalszego procedowania nowelizacji <i>Ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta</i>, przewidującej m.in. odformalizowanie instytucji sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarskiego, nie są obecnie prowadzone ani planowane dalsze prace w tym zakresie.</p>

II. Informacja w zakresie zmian w praktyce koniecznych dla wykonania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Lp.	Sfera wymagająca zmiany praktyki	Wyrok ETPCz lub standard ETPCz, dla wykonania którego nowelizacja ma znaczenie
1	Procedowanie przez sądy skarg na przewlekłość postępowania składanych na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora oraz postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.	Bąk p. Polsce i Majewski p. Polsce (skargi nr 7870/04 i 52690/99) oraz wyrok pilotażowy Rutkowski i inni p. Polsce (skarga nr 72287/10) – grupy wyroków dotyczących przewlekłości postępowań karnych i cywilnych.

2	Organizacja pracy sędziów (odpowiednia częstotliwość i regularność w wyznaczaniu rozpraw, dyscyplinowanie stron, uczestników postępowania i biegłych, etc.)	<i>Bąk p. Polsce</i> i <i>Majewski p. Polsce (skargi nr 7870/04 i 52690/99)</i> oraz wyrok pilotażowy <i>Rutkowski i inni p. Polsce (skarga nr 72287/10)</i> – grupy wyroków dotyczących przewlekłości postępowań karnych i cywilnych.
---	---	--

III. Informacja nt. źródeł naruszeń Konwencji stwierdzonych w wyrokach Trybunału, będących skutkiem obowiązywania nieodpowiadającego standardom Konwencji prawa, bądź wynikających z nieodpowiedniej praktyki – wyroki wydane w latach 2014-2017

Poniższa informacja obejmuje jedynie te wyroki wydane przez Trybunał w latach 2014-2017 w sprawach polskich, w których stwierdzone zostało przynajmniej jedno naruszenie przepisów Konwencji, i które nie zostały wykonane przed dniem 1 stycznia 2017 r. (jeśli wyrok został wykonany w trakcie 2017 r., został ujęty w poniższym wykazie wraz z adnotacją o jego wykonaniu).

1. W 2014 r. Trybunał wydał w sprawach polskich 28 wyroków, w tym 20 wyroków stwierdzających naruszenie Konwencji z następujących powodów:

PRAWO

- 1) *K.C. p. Polsce*, skarga nr 31199/12, wyrok z dnia 25.11.2014 r. – **prawo** (konieczność zmiany przepisów *Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego*) – **konieczna zmiana prawa nastąpiła w dniu 24 listopada 2017 r. (zob. tabela w części I, pkt 2).**

PRAWO i PRAKTYKA

- 1) *Hoszowski p. Polsce*, skarga nr 40988/09, wyrok z dnia 27.05.2014 r. – **prawo** i **praktyka** (przewlekłość postępowania cywilnego - przeprowadzona została zmiana prawa, aktualnie zachodzi konieczność dostosowania praktyki stosowania przepisów regulujących funkcjonowanie skargi na przewlekłość postępowania do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 2) *Goławski i Pisarek p. Polsce*, skarga nr 32327/10, wyrok z dnia 27.05.2014 r. – jw.
- 3) *Grzona p. Polsce*, skarga nr 3206/09, wyrok z dnia 24.06.2014 r. – jw.
- 4) *Al Nashiri p. Polsce*, skarga nr 28761/11, wyrok z dnia 24.07.2014 r. – **prawo** i **praktyka** (konieczność zmiany prawa oraz jego stosowania zgodnie ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 5) *Abu Zubaydah p. Polsce*, skarga nr 7511/13, wyrok z dnia 24.07.2014 r. – jw.
- 6) *Siermiński p. Polsce*, skarga nr 53339/09, wyrok z dnia 02.12.2014 r. – **prawo** i **praktyka** (przewlekłość postępowania administracyjnego, po zmianach prawa, konieczność jego stosowania zgodnie ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 7) *Mierzejewski p. Polsce*, skarga nr 9916/13, wyrok z dnia 04.11.2014 r. – **prawo** i **praktyka** (przewlekłość tymczasowego aresztowania - po zmianach prawa w kontekście

wykonywania grupy wyroków *Trzaska p. Polsce*, konieczność jego stosowania ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz).

2. W 2015 r. Trybunał wydał w sprawach polskich 29 wyroków, w tym 20 wyroków stwierdzających naruszenie Konwencji z następujących powodów:

PRAWO i PRAKTYKA

- 1) ***Grabowski p. Polsce***, skarga nr 57722/12, wyrok z dnia 30.06.2015 r. – **prawo i praktyka** (konieczność doprecyzowania przepisów *ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*, konieczność dostosowania praktyki sądów do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 2) ***Rutkowski p. Polsce (wyrok pilotażowy)***, skarga nr 72287/10, wyrok z dnia 07.07.2015 r. – **prawo i praktyka** (przewlekłość postępowania cywilnego lub karnego - przeprowadzona została zmiana prawa, aktualnie zachodzi konieczność dostosowania praktyki stosowania przepisów regulujących funkcjonowanie skargi na przewlekłość postępowania do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 3) ***Kurowski p. Polsce***, skarga nr 9635/12, wyrok z dnia 13.01.2015 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 4) ***Masłowski p. Polsce***, skarga nr 7626/12, wyrok z dnia 13.01.2015 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 5) ***Tomczyk p. Polsce***, skarga nr 7708/12, wyrok z dnia 13.01.2015 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 6) ***Brajer p. Polsce***, skarga nr 7589/12, wyrok z dnia 13.01.2015 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 7) ***Pawlak p. Polsce***, skarga nr 28237/10, wyrok z dnia 13.01.2015 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 8) ***Wrona p. Polsce***, skarga nr 29345/09, wyrok z dnia 10.03.2015 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 9) ***Chyła p. Polsce***, skarga nr 8384/08, wyrok z dnia 03.11.2015 r. – **prawo i praktyka** (przepisy regulujące stosowanie reżimu tzw. osadzonych „niebezpiecznych” zostały już zmienione, aktualnie powinna być wdrażana właściwa praktyka ich stosowania zgodna ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 10) ***Szafrański p. Polsce***, skarga nr 17249/12, wyrok z dnia 15.12.2015 r. – **prawo i praktyka** (konieczność podniesienia standardów w zakresie warunków bytowych w jednostkach penitencjarnych, szczególnie w zakresie poszanowania prywatności osadzonych, zarówno poprzez zmianę prawa, jak i praktyki jego stosowania).

PRAKTYKA

- 11) ***Maciejewski p. Polsce***, skarga nr 34447/05, wyrok z dnia 13.01.2015 r. – **praktyka** (wolność wyrażania opinii - konieczność dostosowania praktyki do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 12) ***M.C. p. Polsce***, skarga nr 23692/09, wyrok z dnia 03.03.2015 r. – **praktyka** (niezapobieżenie naruszeniu art. 3 Konwencji w aspekcie materialnym oraz niepodjęcie wszelkich niezbędnych kroków przez władze krajowe w celu wyjaśnienia okoliczności

sprawy i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności – aspekt proceduralny naruszenia art. 3 Konwencji).

- 13) **Stettner p. Polsce**, skarga nr 28510/06, wyrok z dnia 24.03.2015 r. – **praktyka** (naruszenie art. 5 ust. 4 Konwencji z powodu przewlekłości w rozpatrzeniu zarzutu bezprawności pozbawienia wolności skarżącego) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 14) **Mogielnicki p. Polsce**, skarga nr 42689/09, wyrok z dnia 15.09.2015 r. – **praktyka** (naruszenie prawa dostępu skarżącego do sądu z powodu niezbadania w sposób rzetelny sytuacji majątkowej skarżącego przed wydaniem odmowy zwolnienia go z kosztów sądowych) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 15) **Milka p. Polsce**, skarga nr 14322/12, wyrok z dnia 15.09.2015 r. – **praktyka** (konieczność zmiany praktyki służby więziennej w zakresie kontroli osobistych osadzonych).
- 16) **Żuk p. Polsce**, skarga nr 48286/11, wyrok z dnia 06.10.2015 r. – **praktyka** (długotrwałe niewykonywanie decyzji administracyjnej).
- 17) **Stasik p. Polsce**, skarga nr 21823/12, wyrok z dnia 06.10.2015 r. – **praktyka** (brak adekwatnych i skutecznych starań na rzecz wyegzekwowania postanowienia o kontaktach z dzieckiem).
- 18) **Olszewscy p. Polsce**, skarga nr 99/12, wyrok z dnia 06.10.2015 r. – **praktyka** (brak skutecznego przeprowadzenia śledztwa w sprawie ustalenia przyczyn i okoliczności śmierci syna skarżących) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**

3. W 2016 r. Trybunał wydał w sprawach polskich 26 wyroków, w tym 19 wyroków stwierdzających naruszenie Konwencji z następujących powodów:

PRAWO i PRAKTYKA

- 1) **Siemaszko i Olszyński p. Polsce**, skarga nr 60975/08 i 35410/09, wyrok z dnia 13.09.2016 r. – **prawo i praktyka** (naruszenie art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji z powodu uniemożliwienia skarżącym, którzy byli osadzeni i pracowali, swobodnego dysponowania swoim wynagrodzeniem – prawo zostało już zmienione, konieczność dostosowania praktyki do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz).

PRAKTYKA

- 2) **Karykowski p. Polsce**, skarga nr 653/12, wyrok z dnia 12.01.2016 r. – **praktyka** (przepisy regulujące stosowanie reżimu tzw. osadzonych „niebezpiecznych” zostały już zmienione, aktualnie powinna być wdrażana właściwa praktyka ich stosowania zgodna ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 3) **Prus p. Polsce**, skarga nr 5136/11, wyrok z dnia 12.01.2016 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 4) **Świdorski p. Polsce**, skarga nr 5532/10, wyrok z dnia 16.02.2016 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 5) **Paluch p. Polsce**, skarga nr 57292/12, wyrok z dnia 16.02.2016 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 6) **Karwowski p. Polsce**, skarga nr 29869/13, wyrok z dnia 19.04.2016 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 7) **Pugżyls p. Polsce**, skarga nr 446/10, wyrok z dnia 14.06.2016 r. – jw.

- 8) *Klibisz p. Polsce*, skarga nr 2235/02, wyrok z dnia 04.10.2016 r. – jw.
- 9) *Romaniuk p. Polsce*, skarga nr 59285/12, wyrok z dnia 12.01.2016 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 10) *Matczak p. Polsce*, skarga nr 26649/12, wyrok z dnia 23.02.2016 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 11) *K.J. p. Polsce*, skarga nr 30813/14, wyrok z dnia 01.03.2016 r. – **praktyka** (naruszenie art. 8 Konwencji z powodu niewłaściwego zastosowania *Konwencji Haskiej o cywilnych aspektach uprowadzenia dziecka za granicę*).
- 12) *G.N. p. Polsce*, skarga nr 2171/14, wyrok z dnia 19.07.2016 r. – jw.
- 13) *Ojczyk p. Polsce*, skarga nr 66850/12, wyrok z dnia 17.05.2016 r. – **praktyka** (naruszenie art. 3 Konwencji z powodu niewłaściwych warunków bytowych w jednostce penitencjarnej, zwłaszcza przeludnienia - konieczne jest właściwe stosowanie przepisów krajowych zgodne ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 14) *Janusz Wojciechowski p. Polsce*, skarga nr 54511/11, wyrok z dnia 28.06.2016 r. – jw.
- 15) *Koniuszewski p. Polsce*, skarga nr 619/12, wyrok z dnia 14.06.2016 r. – **praktyka** (wolność wyrażania opinii - konieczność dostosowania praktyki do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 16) *Ziemiński p. Polsce (nr 2)*, skarga nr 1799/07, wyrok z dnia 05.07.2016 r. – jw. – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 17) *Wasiak p. Polsce*, skarga nr 7258/12, wyrok z dnia 14.06.2016 r. – **praktyka** (przewlekłość postępowania cywilnego - przeprowadzona została zmiana prawa, aktualnie zachodzi konieczność dostosowania praktyki stosowania przepisów regulujących funkcjonowanie skargi na przewlekłość postępowania do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**
- 18) *Malec p. Polsce*, skarga nr 28623/12, wyrok z dnia 28.06.2016 r. – **praktyka** (naruszenie art. 8 Konwencji z powodu nadmiernego czasu trwania postępowań ws. wyegzekwowania kontaktów skarżącego z dzieckiem - konieczność prawidłowego stosowania przepisów).
- 19) *Kurski p. Polsce*, skarga nr 26115/10, wyrok z dnia 05.07.2016 r. – **praktyka** (wolność wyrażania opinii - konieczność dostosowania praktyki do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz) – **wyrok został uznany za wykonany w 2017 r.**

4. W 2017 r. Trybunał wydał w sprawach polskich 20 wyroków, w tym 14 wyroków stwierdzających naruszenie Konwencji z następujących powodów:

PRAKTYKA

- 1) *Korzeniak p. Polsce*, skarga nr 56134/08, wyrok z dnia 10.01.2017 r. – **praktyka** (konieczność zmiany praktyki stosowania przepisów dotyczących wyłączenia sędziego z mocy ustawy na podstawie art. 48 ust. 5 Kodeksu postępowania cywilnego).
- 2) *Kacper Nowakowski p. Polsce*, skarga nr 32407/13, wyrok z dnia 10.01.2017 r. – **praktyka** (naruszenie art. 8 Konwencji z powodu niedostatecznego zbadania dostępnych sposobów ułatwienia poszerzenia zakresu kontaktów skarżącego, osoby głuchoniemej, z dzieckiem - konieczność prawidłowego i pełnego stosowania przepisów).

- 3) **Zybertowicz p. Polsce, skarga nr 59138/10, wyrok z dnia 17.01.2017 r. – praktyka** (wolność wyrażania opinii - konieczność dostosowania praktyki do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 4) **Mchał Korgul p. Polsce, skarga nr 36140/11, wyrok z dnia 21.03.2017 r. – praktyka** (przepisy regulujące stosowanie reżimu tzw. osadzonych „niebezpiecznych” zostały już zmienione, aktualnie powinna być wdrażana właściwa praktyka ich stosowania zgodna ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 5) **Dejnek p. Polsce, skarga nr 9635/13, wyrok z dnia 01.06.2017 r. – praktyka** (konieczność zmiany praktyki służby więziennej w zakresie kontroli osobistych osadzonych).
- 6) **Kość p. Polsce, skarga nr 34598/12, wyrok z dnia 01.06.2017 r. – praktyka** (wolność wyrażania opinii - konieczność dostosowania praktyki do standardów wynikających z Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 7) **Kącki p. Polsce, skarga nr 10947/11, wyrok z dnia 04.07.2017 r. – jw.**
- 8) **Chojnacki p. Polsce, skarga nr 62076/11, wyrok z dnia 20.07.2017 r. – praktyka** (sprawa dotyczyła przewlekłości tymczasowego aresztowania - w tym zakresie dokonano zmian w prawie i konieczne jest jego prawidłowe stosowanie w praktyce, a także naruszenia zasady domniemania niewinności poprzez sformułowania użyte w uzasadnieniu postanowienia sądu dot. przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania - konieczność stosowania przepisów krajowych zgodnie ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 9) **Budnik p. Polsce, skarga nr 61928/13, wyrok z dnia 07.09.2017 r. – praktyka** (naruszenie art. 3 Konwencji z powodu niewłaściwych warunków bytowych w jednostce penitencjarnej, zwłaszcza przeludnienia i nieodpowiednich warunków sanitarnych - konieczność stosowania przepisów krajowych zgodnie ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 10) **Artur Pawlak p. Polsce, skarga nr 41436/11, wyrok z dnia 05.10.2017 r. – praktyka** (przepisy regulujące stosowanie reżimu tzw. osadzonych „niebezpiecznych” zostały już zmienione, aktualnie powinna być wdrażana właściwa praktyka ich stosowania zgodna ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz).
- 11) **Nawrot p. Polsce, skarga nr 77850/12, wyrok z dnia 19.10.2017 r. – praktyka** (naruszenie art. 5 ust. 1 Konwencji w związku z bezprawnym pozbawieniem wolności skarżącego w zakładzie psychiatrycznym w okresie od 2012 r., kiedy to biegli stwierdzili jego poczytalność w wyniku poprawy stanu zdrowia, do 2014 r., kiedy został przeniesiony do zakładu karnego - konieczność prawidłowego i sprawnego stosowania przepisów krajowych zgodnie ze standardami Konwencji i orzecznictwa ETPCz).

IV. Wykaz spraw zawisłych w wykonywaniu przed Komitetem Ministrów RE według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., wraz z informacją o przyczynie stwierdzonego naruszenia (tylko sprawy zakończone wyrokiem, bez ugód)

Na koniec 2017 r. Polska miała 124 sprawy będące w toku procesu wykonania pod nadzorem Komitetu Ministrów RE, w tym 101 spraw zakończonych wyrokiem Trybunału oraz 23 sprawy zakończone wydaniem decyzji zatwierdzającej ugodę między stronami. Poniższy wykaz zawiera tabelaryczne zestawienie 101 wyroków znajdujących się w wykonywaniu, wraz z informacją o przyczynie stwierdzonego przez Trybunał naruszenia.

Lp.	Sprawa	Numer skargi	Wyrok	Wyrok ostateczny	Naruszenie (art. Konwencji)	Naruszenie (opis)
1	ABU ZUBAYDAH (HUSAYN)	7511/13	24.07.2014	16.02.2015	3, 5, 6 ust. 1, 8, 13, 13+3, 13+5, 13+8, 38	Naruszenia dot. tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania i tajnego przetrzymywania przez CIA na terytorium Polski skarżących, podejrzanych przez USA o terrorizm; w przypadku Al Nashiri – naruszenie także prawa do życia przez groźbę zasądzenia przez USA kary śmierci
2	AL NASHIRI	28761/11	24.07.2014	16.02.2015	jw. oraz 2, 2+P6-1, P6-1	
3	APANASEWICZ	6854/07	03.05.2011	03.08.2011	6 ust. 1, 8	Przewlekłość postępowania administracyjnego; naruszenia prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (immisje)
4	BAK	7870/04	16.01.2007	16.04.2007	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania karnego oraz brak skutecznego środka odwoławczego
5	BELLER	51837/99	01.02.2005	06.06.2005	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego oraz brak skutecznego środka odwoławczego
6	BENNICH-ZALEWSKI	59857/00	22.04.2008	22.07.2008	6 ust. 1, P1-1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
7	BERENT-DERDA	23484/02	01.07.2008	01.10.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
8	BOGUCKI	49961/99	15.11.2005	15.02.2006	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
9	BEATA BOGUSŁAW	34105/03	29.07.2008	29.10.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
10	MAREK BOGUSŁAW	34103/03	29.07.2008	29.10.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
11	BORYSIEWICZ	71146/01	01.07.2008	01.10.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
12	BUDNIK	61928/13	07.09.2017	07.09.2017	3	Nieadekwatne warunki w więzieniu (przeludnienie, warunki sanitarne)
13	BUGAJNY i INNI	22531/05	06.11.2007	01.03.2010	P1-1	Naruszenie prawa do poszanowania mienia (odmowa wywłaszczenia nieruchomości przeznaczonej pod drogę publiczną)
14	BUJAK	686/12	21.03.2017	21.06.2017	3	Nieadekwatne warunki medyczne w więzieniu
15	CHOJNACKI	62076/11	20.07.2017	20.07.2017	6 ust. 2	Naruszenie zasady domniemania niewinności
16	CIEŚLAK	32098/05	03.06.2008	29.09.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
17	CUDOWSCY	34591/04	05.01.2010	05.04.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
18	CZAJKOWSKA i INNI	16651/05	13.07.2010	13.10.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
19	DEJNEK	9635/13	01.06.2017	01.09.2017	8	Naruszenie prawa do poszanowania życia prywatnego z uwagi na nieuzasadnione kontrole osobiste osadzonych
20	DERDA	58154/08	01.06.2010	01.09.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
21	FLORCZYK i INNI	30030/06	12.10.2010	12.10.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania

						administracyjnego
22	FRASIK	22933/02	05.01.2010	05.04.2010	5 ust. 4, 12, 13	Odmowa wyrażenia zgody na zawarcie związku małżeńskiego w trakcie pobytu w areszcie
23	G.N.	2171/14	19.07.2016	19.10.2016	8	Nadmierny czas trwania postępowania o wydanie dziecka prowadzonego na podstawie Konwencji o cywilnych aspektach uprowadzenia dziecka za granicę
24	GIERMEK i INNI	6669/03	15.09.2009	15.12.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
25	GRABIŃSKI	43702/02	17.10.2006	17.01.2007	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
26	GRABOWSKI	57722/12	30.06.2015	30.09.2015	5 ust. 1d, 5 ust. 4	Pozbawienie wolności osoby nieletniej w ramach postępowania poprawczego bez właściwego postanowienia sądu
27	GRACKI	14224/05	29.01.2008	29.04.2008	5 ust. 3	Przewlekłość tymczasowego aresztu
28	ISKRZYCCY	9261/02	14.09.2010	14.12.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
29	J.S. i A.S.	40732/98	24.05.2005	12.10.2005	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
30	JUCHA i ŻAK	19127/06	23.10.2012	23.01.2013	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie karne)
31	K.C.	31199/12	25.11.2014	25.02.2015	5 ust. 1e	Brak oceny legalności umieszczenia i przetrzymywania osoby w domu pomocy społecznej; brak bezpośredniego dostępu do sądu w celu wystąpienia o przywrócenie zdolności do czynności prawnych
32	K.J.	30813/14	01.03.2016	01.06.2016	8	Nadmierny czas trwania postępowania o wydanie dziecka prowadzonego na podstawie Konwencji o cywilnych aspektach uprowadzenia dziecka za granicę
33	KĄCKI	10947/11	04.07.2017	04.10.2017	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie karne)
34	KANIEWSKI	38049/02	08.11.2005	08.02.2006	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
35	KARASIŃSKA	13771/02	06.10.2009	06.01.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
36	KĘDZIOR	45026/07	16.10.2012	16.01.2013	5 ust. 1e, 5 ust. 4, 6 ust. 1	Brak oceny legalności umieszczenia i przetrzymywania osoby w domu pomocy społecznej; brak bezpośredniego dostępu do sądu w celu wystąpienia o przywrócenie zdolności do czynności prawnych
37	KLIBISZ	2235/02	04.10.2016	04.01.2017	3	Nieludzkie lub poniżające traktowanie w zw. ze stosowaniem reżimu więźnia „niebezpiecznego”
38	KONIUSZEWSKI	619/12	14.06.2016	14.09.2016	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie karne)
39	KORCZ	33429/07	29.09.2009	29.12.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
40	MICHAŁ KORGUL	36140/11	21.03.2017	21.06.2017	3	Nieludzkie lub poniżające traktowanie w zw. ze stosowaniem reżimu więźnia „niebezpiecznego”

41	KORZENIAK	56134/08	10.01.2017	10.04.2017	6 ust. 1	Naruszenie prawa do rzetelnego postępowania z uwagi na skład sądu
42	KOŚC	34598/12	01.06.2017	01.09.2017	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie cywilne)
43	KOSS	52495/99	28.03.2006	28.06.2006	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
44	KRYSZKIEWICZ	77420/01	06.03.2007	06.06.2007	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
45	KURKOWSKI	36228/06	09.04.2013	09.07.2013	8	Pozbawienie możliwości kontaktów z rodziną w czasie pozbawienia wolności
46	KURŁOWICZ	41029/06	22.06.2010	22.09.2010	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie karne)
47	LEWANDOWSKA-MALEC	39660/07	18.09.2012	18.12.2012	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie karne)
48	MARIUSZ LEWANDOWSKI	66484/09	03.07.2012	03.10.2012	6 ust. 1	Naruszenie prawa do rzetelnego postępowania z uwagi na skład sądu
49	LORENC	28604/03	15.09.2009	15.12.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
50	MARIAN MACIEJEWSKI	34447/05	13.01.2015	13.04.2015	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie karne)
51	M.C.	23692/09	03.03.2015	03.06.2015	3	Brak zapobieżenia złemu traktowaniu skarżącego przez współosadzonych; brak skutecznego śledztwa
52	MAJEWSKI	52690/99	11.10.2005	11.01.2006	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania cywilnego oraz brak skutecznego środka odwoławczego
53	MALEC	28623/12	28.06.2016	28.09.2016	8	Nadmierny czas trwania postępowań ws. wyegzekwowania kontaktów z dzieckiem
54	MAZUREK	41265/05	11.01.2011	11.01.2011	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
55	MIEDZYKŁADOWA ORGANIZACJA ZWIĄZKOWA NSZZ SOLIDARNOŚĆ W ŚWIDNICY	13505/08	28.02.2012	28.05.2012	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
56	MIERZEJEWSKI	9916/13	04.11.2014	04.11.2014	5 ust. 3	Przewlekłość tymczasowego aresztu
57	MILKA	14322/12	15.09.2015	15.12.2015	8	Naruszenie prawa do poszanowania życia prywatnego z uwagi na nieuzasadnione kontrole osobiste osadzonych
58	MULARZ	9834/08	04.10.2011	04.01.2012	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
59	KACPER NOWAKOWSKI	32407/13	10.01.2017	10.04.2017	8	Niedostateczne zbadanie dostępnych sposobów ułatwienia poszerzenia zakresu kontaktów skarżącego (osoby głuchoniemej) z dzieckiem
60	OLESIŃSKI	12550/02	18.12.2007	18.03.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
61	ORZECHOWSKI	77795/01	24.10.2006	24.01.2007	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego

62	P. i S. p. Polsce	57375/08	30.10.2012	30.01.2013	3, 5 ust. 1d, 8	Naruszenie art. 3 przez sposób potraktowania pierwszej skarżącej (osoby małoletniej); niezgodne z prawem pozbawienie wolności pierwszej skarżącej w pogotowiu opiekuńczym; brak dostępu do informacji nt. warunków dostępu legalnej aborcji; bezprawne ujawnienie danych osobowych skarżących
63	PABJAN	24706/05	02.06.2009	02.09.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
64	PALIGA i ADAMKOWICZ	23856/05	14.04.2009	14.07.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
65	ARTUR PAWLAK	41436/11	05.10.2017	05.10.2017	3	Nieludzkie lub poniżające traktowanie w zw. ze stosowaniem reżimu więźnia „niebezpiecznego”
66	PELIZG	34342/06	13.01.2009	06.07.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
67	MIKOŁAJ PIOTROWSKI	15910/08	12.10.2010	12.10.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
68	POROWSKI	34458/03	21.03.2017	21.06.2017	5 ust. 3, 8	Przewlekłość tymczasowego aresztu; cenzura korespondencji
69	POTOCKA	1415/11	25.09.2012	25.09.2012	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
70	POTOMSKA i POTOMSKI	33949/05	29.03.2011	15.09.2011	P1-1	Naruszenie prawa do poszanowania mienia (brak możliwości uzyskania wyłączenia za odpowiednim odszkodowaniem nieruchomości wpisanej na listę zabytków)
71	PRĄDZYŃSKA-POZDNIAKOW	20982/07	07.07.2009	07.10.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
72	PUCZYŃSKI	32622/03	08.12.2009	08.03.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
73	PUGZLYS	446/10	14.06.2016	14.09.2016	3	Nieludzkie lub poniżające traktowanie w zw. ze stosowaniem reżimu więźnia „niebezpiecznego” oraz umieszczenie w metalowej klatce podczas procesu
74	R.R.	27617/04	26.05.2011	28.11.2011	3, 8	Brak dostępu w odpowiednim czasie do badań prenatalnych
75	RADOSZEWSKA-ZAKOŚCIELNA	858/08	20.10.2009	20.01.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
76	RATYŃSKA	12253/03	21.10.2008	21.01.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
77	RUTKOWSKI i INNI	72287/10	07.07.2015	07.10.2015	6 ust. 1, 13	Przewlekłość postępowania cywilnego/karnego oraz brak skutecznego środka odwoławczego
78	RYGALSKI	11101/04	22.01.2008	22.04.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
79	SERNAWIT	61967/00	06.11.2007	06.02.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego

80	SIEMASZKO	60975/08	13.09.2016	06.03.2017	P1-1	Naruszenie prawa do poszanowania mienia (obowiązek umieszczania przez osadzonych swoich środków z funduszu akumulacyjnego, przeznaczonych do wypłaty w momencie zwolnienia z więzienia, na niskooprocentowanej książeczce oszczędnościowej)
81	SIERMIŃSKI	53339/09	02.12.2014	02.03.2015	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
82	SKOWROŃSKI	36431/03	24.01.2006	24.04.2006	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
83	SOBIECCY	32594/03	19.01.2010	19.04.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
84	STASIK	21823/12	06.10.2015	06.01.2016	6 ust. 1, 8	Nadmierna długość postępowań ws. wygryzowania kontaktów z dzieckiem
85	STOWARZYSZENIE WIETNAMCZYKÓW W POLSCE 'SOLIDARNOŚĆ I PRZYJAŹŃ'	7389/09	02.05.2017	02.05.2017	11, 13	Nieskuteczność środka odwoławczego od zakazu przeprowadzenia demonstracji
86	STUKUS i INNI	12534/03	01.04.2008	01.07.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
87	SZAFRAŃSKI	17249/12	15.12.2015	15.03.2016	8	Nieadekwatne warunki w więzieniu (warunki sanitarne)
88	SZENK	67979/01	22.03.2005	22.06.2005	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
89	TARNOWSKI i INNI	43939/07	27.09.2011	27.09.2011	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego; przewlekłość postępowania cywilnego
90	TRZASKALSKA	34469/05	01.12.2009	10.05.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
91	TYMIENIECKI	33744/06	07.07.2009	07.10.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
92	TYSIĄC	5410/03	20.03.2007	24.09.2007	8	Brak odpowiednich ram proceduralnych gwarantujących dostęp do świadczeń medycznych (legalnego zabiegu aborcji)
93	UZAROWICZ	24523/08	12.10.2010	21.02.2011	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
94	WILCZYŃSKI	35760/06	18.03.2008	29.09.2008	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
95	WIZERKANIUK	18990/05	05.07.2011	05.10.2011	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie karne - autoryzacja)
96	JANUSZ	54511/11	28.06.2016	28.09.2016	3	Nieadekwatne warunki w więzieniu

	WOJCIECHOWSKI					
97	WYPUKOŁ-PIĘTKA	3441/02	20.10.2009	20.01.2010	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
98	WYSOCKA i INNI	23668/03	13.01.2009	13.04.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
99	ZIĘTAL	64972/01	12.05.2009	12.08.2009	6 ust. 1	Przewlekłość postępowania administracyjnego
100	ZYBERTOWICZ	59138/10	17.01.2017	17.04.2017	10	Naruszenie prawa do swobody wypowiedzi (postępowanie cywilne)
101	ŻUK	48286/11	06.10.2015	06.01.2016	6 ust. 1, P1-1	Długotrwałe niewykonywanie decyzji administracyjnej